

E se de trei ori in septembra: Mercuria, Vinerea si Duminica, candu o colo intreaga, candu numai dijumetate, adeca dupa momentul impregurilor.

Prețul de prenumerare:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" dijumetate de anu	4 " "
" patru	2 " "
pentru România și strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" dijumetate de anu	8 " "
" patru	4 " "

ALBINA

Prenumeratunile se facuta toti dd. corespondinti a-i nostri, si d'adreptul la Redactiunea **Josefstadt, Langegasse Nr. 43**, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea sau speditură; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunț si alte comunicatii de interesul privatul — se respunde cate 7 cr. de linie, repetitile se facu cu pretiu scadiu. Prețul timbrului este 300. pent. una data, se antecipa.

Viena 25 jan./ 6 febr. 1869.

Miscamintele electorale in Ungaria ajunsera a produce cateva spargeri de capete in cercurile de medianopte ale tierii, pre unde — dupa experientele din trecut — asemene escese sunt mai impamentenite de catu in cercurile de mediadi-resaritu ce le locuesc romani, serbi scl.

Conchidiendu de la aceste escese, ar sminti forte celu ce ar afirmă că compatriotii nostri slovaci si ruteni de la medianopte pôrta unu interesu mai mare pentru alegeri de catu noi. E tocmai din contra. Scim prè bine că slovacii si rutenii, din cam 60 de cercuri electorale ce li stau la despusestiune, abiè trimis 1 (di: unulu) deputatu natiunalistu de alu loru (pe d. Dobrzanski) — pre candu romanii, din cercuri cu multu mai putiene, sunt la 30, scotu unu numeru frumosielu de deputati.

De ce dar se batu slovacii, candu densii n'au de cugetu a resiste magiarismului si influintei partitelor magiare neci pre atat'a catu resistemu noi? Se batu pentru vinu, vinarsu, bacsisius etc. cate unu principiu natiunalu sanetosu in medilocul acelor miscaminte, este raritate casf corbulu celu alb. Atatu este de trista starea moralei natiunali si a moralei sociali in cercurile de medianopte, — biete popora!

Abiè se pote gasi undeva in lume nisce dovedi mai triste despre efektele beuturei si ale venatului de oficie. Celu ce vre se studie fisiolog'a politica, gasesc acolo unu magasinsu mare plinu de instructiuni.

Beutur'a s'a incuibatu la poporulu slovacu, in catu densulu nu mai scie că acést'a este rusine, ci tocmai se falese cu dens'a. Astfelu vedi cate unu omu care, dupa ce a beutu cev'a-si putientelu for a se fi imbetatu anca, elu incepe a se portă casf unulu beatu deplinu, presupunendu că acést'a i face onore. Asemene poporu apoi, nu e capace a precepe in politica interesele sale, si cu a-

tat'a mai putienu a le esprime, ci se pléca celuia ce-i pote dà mai multu de beutu, si-i potu dà: magiarii nobili (desclinitu din aristocrat'a nalta) asiedati printre slovaci.

Dar ni se va dice: Unde li e intelectua? Ei, d'intru unu asemene materialu, ce intelectua pote cresce, daca nu un'a carea se sémea materialului! In adeveru, slovaculu intelectinte nu cérca unu pocaru de vinarsu, care se-lu imbete numai pentru cateva mominte de a nu precepe interesele sale natiunali, ci cerca unu oficiu inaltu, carele se-lu imbete pentru multi ani séu pe viéti'a intreaga.

Astfelu vedem pre intelectua slovacu (cei mai numerosi in tota tiéra), in catu cu numerulu mai că intreco pre intelectua tuturor celor lati natiuni) treccendu de intelectua magiari, si anca pana a nu vorbi bine magiarcse (căci natur'a li-a datu unu defeptu natiunalu de nu potu pronunciá perfectu magiar'a) densii sunt mai magiari de catu magiari, numai ca se ajunga prin oficie grase. Si ajungu, administrstrandu-le in numele si spre folosulu magiarismului, in catu natiunea loru (despre care nu vor se scie, ma se sentiescu vatemati daca li se potenesce de ea) n'are neci unu folosu, ea remane in miseria si ignorantia.

Astazi, daca Ddieu ar face minune de ar insufla sentieminte natiunali tuturor acestoru slovaci intelectua, ai vedé golindu-se academ'a scientifica magiara, golindu-se birourile ministeriali, clerulu rom. cat. de sus pana jos, universitatea etc. era natiunea magiara ar fi redusa la o putienetate neprecalculabila.

In adeveru slovacii au si cati-va intelectua adeveratu natiunali, dar sunt atatu de putieni, in catu aceia au totu cuventul a eschiamá: Potemu plange, inse nu potemu ajutá! — Noi ii compatisu, si sentim cu durere lips'a deputatilor natiunali din partea loru in die-ta candu luptam in caus'a solidara natiunala.

De la starea slovacilor potemu

noi invetiá: unde lu duce pe unu poporu beutur'a si venatulu de oficie, mai veratosu candu amendoue aceste reale mergu impreuna pasu de pasu? — Si fiindu că beutur'a incepe a se incubá si intre romani, este detorint'a preotiloru, invetitorilor si a tuturor carturarilor natiunii se-lu desvetie pe poporu de la acésta ticalosia, arendandu-i daunele materiali, fisice, morali si politice.

Se combatemu bet'a la poporu, éra la intelectua se combatemu venatulude oficie. Sunt modruri destule, prin cari fie-care intelectua si-pote castigá o sustinere onesta in virtutea muncei sale spirituali ori fisice, căci numai sustinerea castigata cu titlulu celu nobilu alu muncei cotidiane pote dà stima si valóre individualului. In oficiu se nu intre romani natiunali intelectua, de catu numai atunci candu pote intrá ca romanu de omenia cu credint'a sa romanésca, éra nu sub conditiunea candu oficiulu i se imbia cu pretiulu mersiavu d'a se lapetá de interesele natiunei si de demnitatea sa primindu rol'a unui servu. Candu nu se vor gasi servi intre noi, atunci vom poté elupta se intrámu in oficie si ca domni, cu demnitatea nostra.

Acésta combatere a inaugurat'o dejá meetingulu de la Logosiu (vedi mai la vale), lovindu partit'a deákista, medilocu a lovitu pre cei ce venéza oficie. Carturarii nostri duca acum combaterea si intre poporu, lovindu bet'a.

Duseram desbaterea acestei cause cam lungu, de nu ni remane spatiu pentru cele lati, deci le pomenim numai pe securt: ungurii au de cugetu se duca in Transilvan'a legile loru civile si penale; la Bucuresci s'a schimbatu ministeriulu, si e vorba ca ce-lu nou se-lu infinitieze I. Brateanu, D. Ghica si M. Cogalnicianu; Grecia n'a respunsu inca la declaratiunea conferintei europene, căci s'a schimbatu ministeriulu si prin urmare respunsulu se amena pana la compunerea unui cabinetu nou.

Pasivitatea legala a Romanilor din Transilvania.

Manifestatiunile natiunale ale Romanilor de a nu partecipă la alegerile pentru diet'a din Pesta, cari manifestatiuni se repetiesc mai in töte locurile in Transilvania, sunt totu atate proteste in contra acelei teorie, contrarie principiilor moderne ale dreptului de statu, dupa care diet'a din Pesta a crediutu, că nisce concluse istorice ale unei corporatiuni feudalistice ar dà si unu de-stulu titlu de dreptu spre a poté realizá in forma mai placuta de legalitate — tendintiile morbóse ale unei suprematii natiunale.

Manifestatiunile acestea din partea poporului romanu transilvanénu sunt in se totodata si totu-atate aprobatii ale acelui proiectu de resolutiune a deputatilor natiunali, pre carele diet'a, pote si sedusa prin coincidentia momentana de giurstari favorabile, l'a reieptatu, si a carui ideia fundamentala culminéa intr'aceea, că: Desi o legatura mai strinsa intre tierile sorori e unu postulatu inderat alu ambelor interese bine precepute, totusi o garantia adeverata a tuturor intereselor nu pote se jaca nici candu in conclusele unilaterale ale unui faptori numai, ci de o potiva in conlucrarea si acelui laltu faptori, pana acu eschis, adeca alu poporului romanu; va se dica: cestiunea uniunei nu pote fi deslegata bine si definitiv numai prin diet'a din Pesta, ci si prin conlucrarea unei diete transilvanene, in carea poporului romanu cauta se fia representat pe base democratica si amesuratul valórei sale adeverate.

Déca este nenegabilu, că necesitatea politica a unei atare legature mai strinse intre Ungaria si Transilvania nu pote se jaca neci candu in ori ce felu de concluse feudalistice, ci ea pote se jaca numai in comuniunea de interese a natiunilor interesate: atunci de alta parte neci indreptatirea acestei preten-

FOISIÓRA.

Teori'a esametrului.

I. Observandu cumca unii poeti incercă a introduce versulu esametricu si in poesi'a romana, credem că n'ar strică o desfasurare a regulelor esametrice, cu atata mai vertosu de órace vediui, că esametrele, ce le-am ceditu pana acum'a in limb'a romana, nu sunt facute dupa regulele recerute.

Unu esametu urditu bine, este unu versu frumosu, unu versu plinu de putere si de viéti; lipsindu-i in se conditiunile necesare, este sarbedu, monotonu, nesuferibilu. Esametrulu s'a intrebuintiatu de catra poetii clasici (grecesci si latini) in genere pentru poesi'a epica (enaritiva), din caus'a acést'a s'a si numit u versulu eroicu. Trupin'a lui primitiva a constatuit din 6 dactile, adeca:

— oo, — oo, — oo, — oo, — oo,

Form'a acést'a in se a suferit in decursu timpurilor necesari modificatiuni, cari delaturara monoton'a produsa prin numerosele picioare dactilice. Deci mai antaiu s'a inlocuitu piciorulu alu 6 print'lu spondeu seu trocheu, adeca:

— oo, — oo, — oo, — oo, — oo,

Mai departe s'a delaturatul monoton'a prin aceea, că pentru cele 4 picioare dantai

s'a adoptat unu numai dactile, ci si spondee, asă că fie-care dactilu pote fi inlocuitu print'lu spondeu, d. e.:

— oo, — oo, — oo, — oo, — oo,

Piciorulu alu 5 este in regula unu dactilu. Prin modificarile acestea a capatatu versulu esametricu unu pasiu maesteticu, unu aventu inspiratoriu. Dactilele foră spondee sunt pré leganatoare; spondeele foră dactile sunt greo; amestecul amenduror'a incungiuare acole contraste nesuferibile. Si piciorulu alu 5 se pote inlocui cu unu spondeu, inse in casulu acest'a piciorulu alu 4 cauta se fie unu dactilu, adeca:

— oo, — oo, — oo, — oo, — oo,

Se afia ici colé si esametre compuse numai din dactile, afora de piciorulu alu 6, carele, dupa cum disei mai sus, trebuie se fie unu spondeu seu trocheu, precum:

Quádrupedante putrem sonitá quatit úngula cámput.

Virgil. Aen. 8, 596.

De alta parte sunt érasí atari esametre, ce constau, cu deosebire de piciorulu alu cincelea, numai din spondee, d. e.:

Illi intér sóné magná vi bráchie tollunt.

Virgil. Georg. 4, 174.

Dara astfelu de esametre curatul dactilice si curatul spondeice se facu cu scopu anumit de catra poeti, spre a desemna prin unele iutiéla, éra prin altele greutatea unei miscarri seu lucrari. Formulele acestoru două soiuri de esametre sunt:

1. — oo, — oo, — oo, — oo, — oo, — oo
2. — , — , — , — , — , — oo, — oo

Candu se inlocuesce piciorulu alu 5 print'lu spondeu, atunci poetii, mai vertosu cei latini, grigescu, ca piciorulu alu 4 si alu 5 se constee numai dintr'unu cuventu de patru silabe lungi, d. e.:

Et vetus in tela deducitur argumentum.

Ovid. Metamorf. 6, 69.

Nexilibus flores hederis habet intertextos.

Idem 6, 128.

II. Unu momentu de insemetnate principala privitoriu la construituna esametrului este acela, că hiaturile (cascaturele) nu sunt permise in versulu acest'a. Poetii greci le delaturaza prin aceea, că apostrofaza un'a din cele două vocale, cari produc cascatur'a, precum:

άνθεα τ' αλυρούνην, ρωμαικήι κρόχον ήδ' ια καλλά.
Innele Oméris. v. εἰς Δήμετρα V. 6.

Ibidem V. 15.

ἡ δ' ἀρα θαυμάσας ὑπέκειτο χερού δῆ μύφων.
Iliad. lui Om. 1, 8.

Ibidem 10, 73.

Hiatulu a fostu si va remané purure pét'a cea mai uricioasa a poesiiei. Poetii greci si latini s'a ferit de hiaturi, si pentru aceea suntu versurile loru in genere, dura mai cu séma esametrele atatu de elegante si placute la audiu. Ar fi de dorit ca si poetii nostri natiunali se incungiure hiaturile cu mai multa acuratetă, si atunci va suna si poesi'a romana mai dulce si mai armoniosu.

III. Alu doile momentu principalu, care privesce partea formală a esametrului, sunt cesurele (hiaturele), cari desfacu versulu in mai multe parti, spre a inlesni respirarea in decursulu cettitului. Versulu esametricu este mai lungu, de catu se se pote ceta intr'unu sufletu, din caus'a acést'a au staveritul poetii in lantrulu versului unulu seu si mai multe puncte pentru resuflare, cari se numesc cesuri. Cesur'a cade numai dupa finea unui cuventu, intielegendu-se de sine, că la mediulculu cuventului nu resufla nimene.

Cesur'a cea mai firésca si mai indatinata

cade in piciorulu alu 3 indată dupa silab'a prima, carea se numesc arsa (arsis), seu si

forte a rare'ori de apostrofarea hiaturilor, cu atat'a mai vertosu in se de contragerea si de contopirea a loru două vocale, precum:

Fortunato Priami cantab' et nobile bellum.

Horatiu. Epist. II. 3, 187.

Vitalis, metuo et majorum ne quis amicus.

Satirele lui Horatiu II. 1, 61.

Legem tendere opus; sine nervis altera quidquid.

Ibidem versus 2.

Scripturus; neque te ut miretur turba labores.

Ibidem 10, 73.

Hiatulu a fostu si va remané purure pét'a cea mai uricioasa a poesiiei. Poetii greci si latini s'a ferit de hiaturi, si pentru aceea suntu versurile loru in genere, dura mai cu séma esametrele atatu de elegante si placute la audiu. Ar fi de dorit ca si poetii nostri natiunali se incungiure hiaturile cu mai multa acuratetă, si atunci va suna si poesi'a romana mai dulce si mai armoniosu.

Cesur'a cea mai firésca si mai indatinata

cade in piciorulu alu 3 indată dupa silab'a prima, carea se numesc arsa (arsis), seu si

siuni politice a natiunei romane nu poate fi combatuta cu seriositate.

Procedura dietei din Pesta facia cu Romanii din Transilvania a trebuitu se dovedesca pana la evidentia si partea practica a importantiei acestui postulatu.

Diet'a, prin introducerea formei cele mai dure de guvernamentu, adeca prin putere a discretiunaria a unui ministeriu nerespunsabilu facia cu poporul romanu a trebuitu se lumineze din deplin pre natiunea romana despre adeverata valoare a fusiunei acum complete degia.

Ba mai multu, diet'a pentru a detrage poporului romanu si celu din urma mediloci legalu de a-si poté apera eventual minte in cea mai de aproape dieta indreptatitale sale pretensiuni prin o representantia corespondentoria importantie sale, — pana intru atat'a si-a datu pe facia tendintiele sale suprematistice, in catu ea, chiar si cu nerespectarea expresului postulatu alu aclelor teorie de legalitate pe care insa-si se radiema, a sustinutu pentru Transilvania si pre viitoru neschimbata legea electoralala provisoria cu base feudală.

Cum se poté potrivir acésta sustinere a unei atari legi electorale cu principiile dreptului, democratiei, ba chiar si cu esigintele politice? — este o intrebare la care lasu se dee respunsu totu insulu singuru; atat'a este securu, ca dupa acésta lege electoralala, majoritatea absoluta si forte precumpenitória a tierii, natiunea romana, ar si reprezentata prin o minoritate disparatória, pana ce minoritatile neromane, ar si reprezentate prin o majoritate imposanta.

Prin acésta disputetina diet'a a retinutu chiar necapacitatea sa de a scuti interesele poporului romanu; totu prin ea inse diet'a cu o cale si-a perduto deplinu increderea la poporu.

Se ne miràmu asiá-dara, deca o ne-incredere adancă a cuprinsu astadii pre poporulu romanu intregu? deca acest'a, despoiatu de tote medilócele constitutio-nali genuine si eficaci, si-cauta refugiu la manifestatiuni natiunali, cari sunt primele incepaturi ale *pasivitatei legale*, ale acestui estremu mediloci legalu in lupt'a politica!?

Acestu tristu conflictu potemu se-lu deplangemu din inima; potemu se fumu ingrigiti seriosu pentru urmarile lui candu consideràmu, ca pasivitatea legala este pururea un'a din simtomele cele mai pericolosse in vieti'a de statu: inse nici unu omu cu cugetu dreptu nu va poté acusá pentru acésta pre natiunea romana; caci ea implinesce o detorintia

morală, o implinesce acésta in numele dreptului eternu, in interesulu libertatii.

In astfelu de impregiurari usitor pricepemu ca in diferitele castre politice ale natiunei magiare se radica voci pen-tru a desfatui poporului romanu acestu pasu estremu.

Candu dlu D. Irányi dechiiara in „M. U.”, ca „plansorile si asupririle Romanilor din colo de Délulu-Mare i sunt cunoscute” si ni pune in vedere posibilitatea ca dora cea mai de aprope dieta va satisface indreptatitale loru pretensiuni; deca Franciscu Deák, intr'o scri-sore privata, pre care o publică contele N. Bethlen esprime intre altele: „ca, ce este inca de facutu, are se se face pre cale fratiésca — sine ira et odio — in contielegere cu confratii nostri;” deca „Hazánk” organulu stangei centrale, si radica vócea spre asemene scopu: sum convinsu, ca natiunea romana, inspirata chiar si in astfelu de impregiurari critice de spiretul celu mai placabilu, va primi eu interesu aceste manifestatiuni. De alta parte totu asemene sum convinsu, ca dnu Irányi, Deák si cei de la „Hazánk” vor concede, cumca increderea poporului romanu, seudiuta prin *fapte multu ponderante*, se poté restaveri érasi *nunmai prin fapte asemene de multu cumpenitória*.

Acésta firesce, nu eschide posibilitatea, ca unii particulari vor esf din to-rintele generalu; dar acestia de securu nu vor altera intru nimic'a spiritulu comunu alu natiunei romane, si din par-te-mi asiu dorí numai, ca nimene se nu se espuna pericleloru amagirii de sine.

Ér' ce privesce insinuatiunea dlu conte N. Bethlen, casí cum la aceste manifestatiuni in Transilvani'a s'ar fi transis unu „mot d'ordre” din Bucuresci, si casí cum acelea ar fi indreptate contra intregitatei corónei stlui Stefanu, acésta insinuatiune stă in contrastu neplacutu cu respicarile de mai sus ale conationa-liloru sei, si pare a fi mai multu califi-cata d'a nutri neincrederea de catu d'a contribu la dorit'a molecomire.

Alesandru Mocioni.

Despre activitate si passivitate in politica.

Dominulu cavaleru Puscariu, fostu deputatu dietalu din partea Transilvaniei in diet'a ungurésca, actualmente oficialu de rangu inaltu in ministeriulu unguriloru, fece unu amestecu (mescolantia) de caus'a publica a romaniloru Transilvaniei si de caus'a personala a dsale, astfelu amestecate le tratéza in organele natiunali „Federatiunea” si „Telegrafulu Romanu,” recomandandu romaniloru Transil-

vanei o politica de — *activitate*. Serierii dlu Puscariu a datu ansa cercustanti'a ca dsa se imbiase érasi Fagarasieniloru de ablegatu pentru diet'a ungurésca.

Noi, pre catu numai potemu, ferim cu-lonele foii nóstre de polemisi si de alte afaceri personali. Inca mai multu: ne credem indreptatit in numele unei bune contielegeri in cau-s'a natiunala, a protestu contra veri carui amestecu de causa publica cu causa privata ori unde l'am vedé, caci din asemene amestecu s'ar poté nasce confusjuni si sfasifare.

Nu vremu se scrutam daca dsa a fostu impinsu séu nu, la acelu amestecu, ei lasandu polemi'a intréga in scirea numiteloru organe, noi ne vom ocupá aci numai de partea referitoria la caus'a publica. Cu alte cuvinte: Onorâmu persóna ori a caruia, nu ne atingem de ea, ci desbatemu numai principiulu politiciu ce s'a pronunciatu.

Fiiindu ca defelu nu este datin'a nóstra a ceti' polemisi, n'am fi ceti'o neci a dlu Puscariu, daca nu ni se spunea că s'a respicatu intr'ins'a una principiu mare: principiulu politicii de activitate pentru romanii Transilvaniei. Numai din acestu punctu de vedere atribuim importantia serisorii cavalerului Puscariu, fiindu dsa primulu dintre romani care avu euragiul se afirme in publicu necesitatea (?) politicei de activitate, — din asta singura causa luaramu a mana pomenit'a serisoru din „Telegr. Rom.” si „Fed.”

Desbatemu dura numai cestiunea politicei de activitate pentru romanii Transilvaniei. Intrebarile ce ni le facem sunt: I. Ce insémna politic'a de activitate; II. ce poté ajută; III. cine o recomenda; IV. de ce o recomenda; V. cum ni se impare a fi mai bine?

I. Ce insémna politic'a de activitate?

Starea de astazi, legile co le-a croitui diet'a ungurésca pentru romanii Transilvaniei, nu numai ca nedreptaticeu pre acestia, ci tocm'a ii desconsidera. Au nu este desconsiderare pana la batjocura — ceea ce s'a mai spusu in acésta fóia — despusetiunea prin care, in fat'a dreptului electoralu, unu capu de unguru nobilu, fie chiar vagabundu, se aiba mai multa valoare intrenseca de catu unu capu romanescu mosténuitu? Au nu este nedreptat ce striga la ceriu, ca cele cateva sute misi de unguri se aiba dreptu a trimite dieci de ablegati, éra celu unu milionu si diumetate de romani de abie 6 — 8 ablegati? — si apoi de unde eramu natiune politica inarticulata in legi, avendu esistint'a nóstra, s'o perdeam pentru a deveni o natiune straina: natiune ungurésca?

Acésta este starea de astazi a lucruiloru, o stare ce insesiunguri o condémna in Ungaria (caci aici au alta lege electoralala) si numai pentru Transilvani'a o sustieni; éra politica de activitate insémna acceptarea (primi-

re) acestei stari din partea Romaniloru adeca ar insemná ca romanii Trniei ar incuviintá si ar affá de bune tóte nedreptatile ce li se facu, ar insemná ca primim cu bucuria ori macar cu indiferentismu insultele ce ni se arunca casí cum n'ain ave demnitate si conscientia natiunale.

Cu alte cuvinte; Legile unguresci striga romaniloru Transilvani: „Auditu, voi suntem eloti nationali supusi magiarismului si nu meritati sérte mai buna!” Acceptandu romanii politic'a de activitate, ar responde insisi prin fapta: „Eloti suntemu, si nu meritam sérte mai buna.”

Analele parlamentarismului ni sciu spune despre natiuni nedreptatitie cari totusi urmară politice de activitate. Asì este ca cele numai nedreptatitie, mai potu intrá in activitate, — dar cele ce sunt si lovite in onórea loru nationala, acestea nu mai potu intrá daca vreu se aiba fatia curata naintea lumeni si na-intea tribunalului istoriei, daca vreu ca posteritatea se nu se rusine de parintii sei.

Intrandu in activitate, adeca sanctiunandu din parte-ne tóte peccatele cate le-a comis diefa ung. contra Trniei, prin acésta sanctiunare totodata am nemici insine totu dreptulu publicu alu Trniei care ne recuno-seca de natiune cu drepturi egali. Dar nu numai am perde dreptulu publicu Trnu, ci s'ar intorce in contr'a nóstra chiar si armele dreptului naturalu, caci neci dreptulu naturalu nu sustiene drepturi pe séni' celuia care nu le primeșce, care renuncie la densele, care nu le voiesce.

Perdiindu astfelu drepturile avute, foră si castigatu mai antau drepturi nôue, am vedé in urma ca natiunea nóstra nu mai are „neci-nua” báse de dreptu.

Dorim fratiate si contielegere cu toti conlocutorii nostri, asì si cu ungurii. Se ni se céra in numele acestei fratiotati si contielegeri totu ce este cu potintia, dar se nu ni se céra ceca ce moralimente nu mai e cu potintia, adeca se nu ni se céra ca se lovim in sine demnitatea nóstra, oménia nóstra politica.

Perderea dreptului publicu Transilvanu, renunciarea la dreptulu naturalu, acceptarea nedreptatiloru prescrise de legile unguresci: — ast'a insémna politica de activitate!

II. Ce poté ajută?

Ca studiul nostru se sémene macar a completu, ne oprim patientelu si la acésta intrebare, desii desbaterea i-ar si de prisosu, caci a respunsu forte chiaru si lamuritu sesiunea dietala trecuta.

In sessiunea trecuta, cea mai mare parte a deputatiloru romanii din Transilvani'a luara calea pre politic'a de activitate, adeca intrara in diet'a ungurésca. Ce au potutu densii mediloci in diet'a ungurésca? nemica, catu e negrul sub unghia. Din feluritele propuneru

dupa silaba a dôu'a, carea dimpreuna cu silab'a a trei'a din piciorulu dactilicu forma asiá-numit'a tesa, precum:

— ˘, — ˘, — | ˘, — ˘, — ˘, — ˘

Éra in cuvinte astfelu:

Expressa arbusto | regerit convicia, durus.

séu:

— ˘, — ˘, — | ˘, — ˘, — ˘, — ˘

Éra in realitate:

Véntre diém doráre, / domésticus ótor. Haéc est.
Satirele lui Horatiu I. 6, 128.

Cesur'a prima se numesce cu terminulu grecescu cesur'a *πενθημαρής*, latinesce *semi-quinaria*, séu cesur'a masculina; a dôu'a se numesce cesur'a *κατὰ τριτον τροχαῖον*, éra metrici moderni o numescu cesur'a trochaica fi-indu ca-i premerge unu trocheu — ˘, éra spre deosebire de cea masculina se mai numesce ea si cesura feminina. Cesur'a masculina este in epope'a antica predominitóre; ea feminina arc 'ntr 'adeveru mai putena potere, pentru aceea sa intrebuintati mai raru si cu scopu anumitu, spre a esprime o ideia frageda.

Daca nu se afla cesura in piciorulu alu 3, atunci trebue se cada de siguru in alu 4 picioru, inse numai dupa arsa, adeca — | ˘. Cesur'a acésta se chiama *έφθημαρής*, *semi-septenaria*, si este placuta mai cu séma atuncia, daca se afla in piciorulu alu doilea inca o cesura de pretiu mai putinu, precum:

— ˘, — ˘, — ˘, — | ˘, — ˘, — ˘

Aste dôue cesuri le aflam in versurile urmatoré:

Eunuentidés | quibus ánguineò || reddituta capillo.
Catull. Epithal. Pol. 139.

Quidyc doléns | regina deúm || tot vólvere cátua.
Virgil. Aen. 1, 9.

Celu putinu una dintre cesurele amintite pana aci trebue se aiba sie-care esametru bunu. Pre langa aceste cesuri principale mai potu figurá si altele. Mai alesu se afla o cesura dupa ars'a primului picioru din esametru; acésta cesura daruesce cuventului monosilabici o potere deosebita, precum:

tòtu | δ ἀρπάδρα θῶν | προσέφη | κρατερός
Δούρηδης.
Iliada lui Om. 4, 411.

In cesur'a principala punu poetii uneori cate-o intrepuntatiune, dupa carea se poté judecată antaietatea uneia dintre cesurele principale, candu se iveseu ambele in acel'a-si versu, d. e.:

ώτη με τημένοιο || πάλαι | δ ἀρπάδρα θῶν.
Iliada 4, 357.

πολυγυρές | λαερτίδη, || πολυμηχαν' θύδησεν.
Iliada 4, 358.

Recapitulatiune: Cesur'a cea mai indatinata cade in piciorulu alu 3; mai a rare ori aflam cesur'a principala in piciorulu alu 4. Ivindu-se ambele acesto cesuri in acel'a-si versu, atunci are antaietatea aceea din ele, in carea jace intrepuntatiunea. Daca inse nu o intrepuntata neci un'a neci alta, preferint'a se cuvine celeia din piciorulu alu 3. Totusi

intimpinàmu ici colè unele casuri, unde co-sura din piciorulu alu 4 are antaietatea, si anume daca urmează dupa ea o ideia noua, diferaita de cea premergatorie, precum:

Fortunam Priami| cantab' || et nobile bellum.

Une ori se ivesce in tes'a piciorului alu 6 din esametru unu cuvenju monosilabici, carele tulbura, armonia metrului prin ace'a, ca cetitoritul este silitu se puna unu tonu neindatinat pe tesa, daca voiesce se fie precepstu de auditori; din cauza acésta grigescu poetii, ca si ars'a piciorului alu 6, se conste dintru unu cuvenju monosilabici, caci astfelu intatiunea tesa se mai slabesco. Esametrele de feliulu acest'a se facu cu scopu de catra poeti, spre a marca asprimea si greutatea unei miscari fisice seu spiretuale, si spre a areta in modu comicu unu resultatu contrariu de celu acceptat, precum:

οὐ τε με τημένοιο, μάλιστα δὲ μητέτα Ζεύς.
Iliada 1, 175.

Parturiunt montes, nascetur ridiculus mius.

Horatiu Ars poet. 139.

Dicit insignem bacanu: qui sanior ac si.

Horatiu. Sat. II. 3, 241.

Exclusus qui distat, agit ubi secum, eat an non.

Ibidem v. 260. —

IV. Pre langa esametru mai esiste unu versu dactilicu, asiá-nunxitulu *pentametru*. Se poté dice, ca si acestu versu consta din 6 picioare, numai ca piciorulu alu 3 si alu 6 sunt nedepline, sunt numai dôue diumetati de metru, cari la olalta facu unu picioru dactilicu,

de aci se naseu numele de *pentametru*. Mc-suri' versului acestuia este urmatore:

— ˘, — ˘, — | ˘, — ˘, — ˘

In diumetatea prima a pentametrului se potu inlocui dactilile prin spondee, diumetatea dôu'a respective piciorulu alu 4. si alu 5 trebue se fie curat dactilice. Pentametru se intrebuinteaza numai ca postpusetiunea esametrului, si desi s'au scrisu in pentametru poesii elegice de unu cuprinsu mare, totusi menitiunea lui propria este pentru poesii scurte, éra mai cu séma pentru epigrame precum;

Profecit poto Mithridates saope veneno,

Toxica ne possent | saeva nocere sibi:

Tu quoque cavisti, coenando tam male semper,

Ne posses unquam, | Ciana, perire fame.

Martial. Epigr. 5, 76.

Esametrele si pentametrele urdite dupa regulile desvoltate pana aci, sunt bune; acele inse caror' li lipsescu conditiunile staverite prin reguli potu fi esametre si pentametre bune; ba! Din tóte limbole moderne din Europa, limb'a germana si-a documentat facultatea de a poté produce esametre bune, fi-indu ca in privint'a acésta este spriginita de duritatea ce o caracteriseaza. Limb'a germana mai ca n're necesitate de a se feri de hiaturi, de braç neci in prosa nu le are. Limbole române, éra mai cu séma roman'a, sunt limbi moi,

ale deputatilor romani Trneci, nu s'a primitu neci macar o „iota“ in dreptulu publicu.

Ei bine! daca densii nu potu face, nu potu elupta „nemica“ in dieta, — apoi daca vor remané a casa anca nu li se poate intemplă ceva mai putienu de catu acea „nemica.“

Va se dica, in casulu celu mai reu, politica de passivitate nu poate se fie mai putienu eficace de catu a activitatei, fiindu că eficacitatea politicei de activitate s'a dovedit uocm'a de — nulla.

Inse, chiar si in acelui casu reu candu eficacitatea nemedilocita a passivitatii ar fi nulla casă a activitatei, o dobanda si anca neconcepsibila totusi am castigatu prin passivitate, adeca: am castigatu aceea că despre legile facute in contr'a nostra nu va poté dice neci Europa neci ungurii că sunt facute cu consentientul nostru, că ne-am fi invoitu la nedreptatirea nostra, că am renunciatu la dreptulu eternu. Aceasta dobanda, acestu capitalu moralu, nu poate fi perduto pentru intreprinderea in carea lu vom asiediá.

III. Cine o recomenda?

Politica de activitate, pana acum'a n'a recomenda'o nimene romanilor din Transilvan'a de catu numai d. Puscariu; si in adeveru, asta politica n'ar fi potutu atrage a suprasi neci odata atate suspiciunari casă acum că o recomenda tocm'a dsa, carele si-a stersu numerole de sub proiectulu de resolutiune in cau'sa Transilvaniei.

Că ni-am pusu intrebarea: cine? nu vremu se ne atingemu de persoña, de catu numai de referinti'a faptica esistente intre densa si intre politic'a ce o recomenda.

Dupa ce scimă că d. Puscariu este funtiunariu intr'dnu guvernului de partit'a caro lovesce credint'a politica a natiunei romanesce, si dupace vedemă că dsa recomenda'o politica de a partitei ce lovesce, — ne intrebămu: cum poate acésta se fie totodata si o politica de a natiunei lovite? cum se poate combină o procedura solidara si unu consentientu intre celu ce bate si celu ce sufere?

Eca caus'a suspiciunarii nostre; d. Puscariu recomenda o politica ce vine la socotela a postului ce-lu ocupă dsa ca funtiunaru.

Nu ni-ar veni a minte se suspiciunamu pe atare funtiunariu guvernialu, daca l'am vedé recomandandu o politica antigovernamentală. Asisdere n'ar si de suspiciunatu prè tare, daca politic'a de activitate n'ar recomenda'o tocm'a atunci candu insusi vre se fie alelu de ablegatu.

Adeca, am sci — desă nu acceptă, dar celu putienu a — stimă mai multu parerea dui Puscariu, daca dsa ar dice alegatorilor sei: „Unii vre passivitate si altii activitate, adeca e sfasăre. Eu sum aderintele activitatii prin urmare ar trebuu se intru in actiune. Inse fiindu că esiste acea sfasăre, si fiindu că prin recomandarea activitatii asiu poté fi suspiciu-

natu ori că facu acésta pentru interesulu meu materialu, intielegu salariile de ablegati, ori că lucru ca omu guvernamentalu, deci ca se delaturu, pre catu potu, acésta suspiciune: candu vi recomendu activitatea, dechiaru totu odata că eu nu primescu mandatu de ablegatu, ca se nu se pote dice că am recomandatu activitate numai pentru case ajungu deputatu. Credu dura cumca renunciandu din capulu locului la mandatu, dovediu sinceritatea recomendarii mele purcese din amóre ca tra natiunc.“ Asie candu ar vorbi d. Puscariu, am sci se stimămu cev'a-si mai multisoru parerea dsale.

Dar mai este inca unu modu, prin care d. Puscariu poate dovedi publicului că e omu de buna credintia candu recomanda activitatea, si că are curagiul ce l'inspira asta credintia. Acestu modu e: se conchiamă ori unde unu meetingu (guvernulu nu-lu va impede că sciindu-lu pentru politic'a de activitate) alu intieligintie natiunale, desfasuire acolo parerea sa, si apoi arete decisiunea meetingului, se scoța activitatea la cale daca va poté!

Celu ce se sente destulu de tare in credint'a sa, n'arc se se tema de meetinge. Deci se ve vedemă? Atunci am poté se ne desbraçam — precum dorim — de suspiciunari, cari numai cu dorere le pronunciāmu, si le pronunciāmu numai că ni impune santi'a causei. Pana atunci afirmāmu că romanii vre passivitate.

IV. De ce se recomenda?

Se dice că vine in dieta cate o cestiune strinsu Transilvana, ici publica colă cev'a-si mai privata, si pentru acestea ar trebuu se fie de fatia si deputati Transilvaneni, cari se iee cuventulu in favoreca aceloru cestinu. Nemica mai neintemciatul de catu acésta asertiu. Au dora deputatii romani din Ungaria si din Banatu nu lupta in dieta pentru cauzele romanilor din Transilvania tocm'a asie casă cum densii ar si nisce deputati Transilvaneni, daca nu mai bine? Era in catu pentru unu rezultatu pozitivu, acesta e pururesc nemica: ori au luptat deputatii romani si din Transilvania, ori au luptat numai deputatii romani din Ungaria si din Banat, — totu atat'a!

Existe o solidaritate de interes intre romanii Transilvaniei si romanii din Banatu si din Ungaria, o solidaritate caro — in adeveru nu se baséza pe veri o legă positiva, dar — siare basele cele mai naturali prin urmare cele mai tari, nu fictiune că lucru realu; concretu: este natiunalitatea nostra.

Romanii Transilvaniei nu potu ave suferinti; fors ca acestea se nu le sentiesca totodata si romanii din Ungaria si Banatu si vice versa. Astfelu e realitatea; in fat'a carcia nu ni e permisu a ne amagi cu fictiuni. Aceasta solidaritate a intereselor ne face se luptam unii pentru altii ori am fi, ma si mai multu: face pe romanulu banatienu se dica: noi, candu

vorbescu de Transilvaneni; pe Transilvanenu se dica: hoi, candu vorbesce de Crisani scl.

Din asta solidaritate ar urma ca si procedură nostra se fie aceea-si si solidara, adeca ca romanii Trneci inca se intre in activitate candu intra fratii loru. Asie ar fi daca legea ar trată de o potriva pe toti romanii din coci si din colo de Délulu - Mare. Fiindu ince că legea face descliniere intre din coci si din colo de Délul, trebuie ca noi se luamu in consideratiune acésta descliniere importanta. Romanilor din coci de Délulu-Mare, legea li acorda unu numeru marisoru (desă nu de ajunsu, dupa principiile fundamentale ale constitutiunii) de deputati, deci ei potu intră, pe terenul activitatii că au eu ce intră, desă putieni, dar incercă daca retelele nostra se potu delatură pre asta cale. Romanilor Transilvaniei legea nu li acorda neci pe departe acelu numeru de deputati, deci ei nu potu intră căci n'au cu ce, si respective pre cati ii au, sunt de totu putienei pentru a reprezentă o natiune mare.

Desă romanii din Ungaria si din Banatu vor intră in activitate, era cei din Transilvania vor observa passivitatea, — adeca desă procedură nostra nu va fi aceea-si, fiindu că neci legea electorală neci dreptulu publicu nu sunt acele-si, totusi amendoue asta procedure au aceea-si tinta: salvarea intereselor nostra comune si solidarie.

Toam'a asta interese comune ni impună două procedure va se dica: romanii Ungariei si ai Banatului tocm'a casă ai Transilvaniei sunt interesați ca in Transilvania se se observe acum passivitatea, si erasi este interesul nostru alu tuturor'a ca romanii din coci de Délulu-Mare se mai continue activitatea panu candu mai potu speră intr'ins'a. Alta data am incercat se demustrămu acésta asertiu, deci acum nu mai repetim acele arguminte.

V. Cum ni se impare a fi mai bine!

Din cele premerse, bunulu ceterioru va fi precepitu că noi suntemu pentru o politica de passivitate in Transilvania, si acésta nu o recomandam noi acă romanilor Transilvaneni, căci si-au recomanda'o si au inaugurat-o el însisi, recunoscend'o de naturala situatiunei loru. Noi din parte-ne numai aprobam si sustinem passivitatea prochiamata dejă de densi.

Dar nu se poate ca se simu astatu de bine si se sustinem passivitatea mai nainte d'a fi esaminatudaca densa cuprinde caracteristicile principali ale unei bune politice, adeca: 1, daca e naturala; 2, daca nu impune sarcine nesuportabile; 3, daca se poate se devina unanima său macar aprópe de unanimitate, pentru ca astfelu din capulu locului de una parte se exprima o singura individualitate natiunala a romanilor Trneci; era de alta parte se aiba valoarea unui factoru politicu?

Catul pentru caracteristica prima afirma-mă că passivitatea este naturala, si afirma-

tinea nostra o basamă pe cercustantia că acea passivitate a puresu chiar de la poporu, s'a manifestat in mai multe locuri cam in acel'asi timpu, pururea in spontaneitatea deplina.

Catul pentru sarcine, de aquestea nu impune defel, ori mai bine dieendum: se reducea pana a desparé cu totalu in fat'a aceloru sarcine mari ce le-ar impune activitatea si de cari vorbiram mai sus, precum: renunciarea la drepturile avute, incuviintarea nedreptatilor ce ni se facu scl.

Caracteristica a trei'a, adeca daca passivitatea poate se devina unanima, ni dă unu picu de cugetatu, si pentru ea se nu alergam la teori si la combinatiumi, vom judeca din esprentiile unui casu concretu, de pre timpru candu ungurii Transilvaniei sub Schmerling inaugurasera passivitatea la carea alerga acum romanii.

Pre unguri, sortea cu forța si cu guvernul i-au fostu privilegiati de secole, astfelu in catu si-au potutu adună capitale mari de poteri materiale, capitale de influențe pre totale terenele si prin totale regiunile incepndu de la cele mai nalte pana la colibe, si-au potutu adună capitale mari de inteleghintia. In man'a tuturor a acestoru capitale, candu ungurii prochiamara passivitatea fatia cu diet'a de la Sibiu, n'potu esecută astu-fel in catu neci unu unguru se nu intre in acea dieta, căci totu intrara cam 3—4 insi, de orice guvernulista la despusestiune multe medilöce de a duce pre cei ce se dau de dusi. Cu totale acestea nu s'a disu neci odata neci de catra guvernul neci de catra alte natiuni cumca ungurii ar fi fostu reprezentati căci nimene nu poate permito in seriositate cumca 3—4 insi ajungu a reprezentă o natiune.

Ca se nu simu optimisti, se presupunem că noi cei cu mai putieni stare materiala, mai putieni influența si intieligintia mai putieni numerosa de catu a ungurilor, n'am poté esecută passivitatea astu-fel in catu se nu alerga neci una cercu romanu, ci ar intră veri 2—3. Va dice cineva că acesti 2—3 proditi de la passivitate reprezinta natiunea romana? Nu, precum n'au disu despre ungurii de la Sibiu.

Prin acestea am voit u se dicemă că passivitatea are si caracteristica a trei'a a unei bune politice, căci poate deveni unanima, si tocm'a candu nu ni-ar succede acésta, se nu desperam căci o potem apropia de unanimitate, prin ce i conservam calitatea de faptoare politici. Va so dica, daca cutare cercu romanu va aluneca se alerga deputatu, cercul vecinu se nu se sparia casă cum totulu ar fi perduto ci se remana constantu in passivitatea sa d'au nu alege defel.

Anca mai multu de catu atat'a: Ne maglesce sperantia că passivitatea se va poté esecută la romanii Transilvaniei tocm'a in unanimitate, prin ce ar pune in unimire pe contrarii nostri politici. Basamă acésta spe-

intimpină poetii romani in compunerea esametru, va consta in delaturarea hiaturilor. Tote hiaturile nu le vor poté incungiuri neci o data, celu putienu nu intr'o poesia mai mare. Dara pentru aceea se se silsesca, a se forf barem de hiaturile cele mai grele, mai urite, mai nesuféribile, precum sunt acelle ce se nascu din intalnirea alor doi, a, a loru doi o, a loru doi u, a lui u si a guturalu (u), a lui a guturalu cu o, a lui a guturalu cu a primitivu, a lui è cu a, u, o si a guturalu.

Două medilöce avem in limb'a romana pentru nemicirea hiaturilor. Antai este apostrofarea uneia dintre vocalele, ce casină ziatul. Limb'a poporului romanu se sierbește de medilocul acesta in estinderea cea mai mare; din cau'a acésta a limb'a nostra poporala este mai dulce armoniosa, mai libera de cascaturi, de catu limb'a său mai bine dicte, de catu dialepte literatilor romani. Literatii nostri nu admitu apostrofare in scrierile loru, fiindu că dicu, cumca poporul de rondu le intrebuintea numai de lene. Da si poporul francesu, si scriitorii francesi se servescu de apostrofari din cau'a lenei. Si marea oratoru Demostene s'a servit de apostrofari, nu pentru ca se delature cascaturile uriciose din cuventarile sale nemoritoare, ci pentru că a fostu unu omu leniosu. Apoi toti poetii clasici de la Omeru pana la Ovidiu au trebuitu se fie nisce ómeni lenesi ca nesce dervisi, căci toti s'au nisau a dețină cascaturile din poesile loru.

Alu doilea mediloc este contragerea a loru dōue vocale intr'amu diftongu, astfelu a lui e si a, e si i, o si i, u si i, a si i, è si i, a si u, u si a, e si o etc. Nu cunoscu neci o limba carea s'ar bucură de medilocul acesta intr'o mesura atatu de estinsa, ca limb'a romana. Facandu poetii nostri o intrebuintare buna din aceste dōue inlesniri presentate chiar de insasi limb'a romana, vor reduce densii cascaturile la o putienetate neinsemnată. Am indegetat a nume cestiunea acésta a hiaturilor, si-o voi indegetă ori si candu mi se va dă ocasiune de a scrie ceva despre metrică si poesi'a romana.

Asiu mai ave inca de adausu, că esametru din limbele moderne diferesc de cel'a alu limbelor antice prin aceea, că admite trochee in locu de spondee nu numai in piciorulu alu 6, ci si in cele patru picioare de la inceputu, fiindu că limbele moderne nu potu produce atate spondee, ca cele antice (gréc'a si latin'a.) Caus'a din carea limbele moderne nu se potu mesură cu limbele antice in privint'a cantitatii silabelor, mi-o rezervu spre desfasurare pentru alta data. Deci forma esametru antice este — caeteris paribus — acésta:

— ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘

Era a esametru modernu acésta:

— ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘

din fragmentulu cantului I. alu Iliadei lui Omeru tradusu in romanesce de D. C. Aristias. *)

Versu 7:

Si suveranulu barbatilor Atridu, si divinulu Achile,

Mesur'a versului acestuia nu poate fi după noi alta, de catu urmatore:

— ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘

Versulu originalu grecescu este urmatorul:

Ἄτρειδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῆστος Ἀχιλλεὺς.

Mesur'a lui:

— ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘

In traducerea romana constă versulu din siepte picioare, prin urmare nu este esametru; mai departe versulu tradusu n'are neci o cesura principală, pre candu originalulu posiede trei cesuri.

Versu 14:

Stem'a divin'a lui Hecebolu Apolonus, avendu elu in mana.

Mesur'a este după noi urmatore:

— ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘

Originalulu este urmatorul:

στέρματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκγέβόλους Ἀπόλλωνος.

Mesur'a-i acésta:

— ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘

In traducerea romana astănu érasu cu unu picior mai multu de cum se cade, astănu siepte picioare in locu de siese. Cuventulu divin' este unu adausu arbitriariu din partea traducatorului, căci in originalu nu se asta.

Daca eliminam din versu cuvantul divin', indata capetă unu esametru compus după totale regulele, precum:

Stem'a lui Hecebolu Apolonus avendu elu in mana.

Mesur'a si cesurele-i suntu:

— ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘

Versu 21:

Respectandu pe Febu Apolonus Hecebolu, pe fiul lui Joie.

Mesur'a:

— ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘, — ˘

Si versulu acésta constă din siepte picioare. Poté că autorulu ilu, ya fi mesurandu altmîntre, dura mesură lu ori si eum, totu si nu va poté scôte mai putienu de siepte picioare. Astfelu de versuri nu se potu numi esametre.

Am mai poté reproduce din fragmentulu presentă inca multe esametre desceptuose, inse spatiulu nu ni permite.

V. Bumbacu.

*) Vedi Atheneulu romanu, anulu I, Nr. 10 si 11. Martiu si Aprilie 1867. Bucuresti.

rantia pe aplausulu generalu ce a intimpinat inaugurarea politicei de passivitate, si pe sfîrșitul ei ce i-a cuprinsu pe cei ce aderau la activitate, in catu acum acestia tacu cu totii, afora de unul, si nici acestia nu ni arăta veri unu programu luminatu. Basâmu sperantia pe fapta că chiar si acele putine cereuri cari pana acum stetera la indoieala se alăuga său nu (temendum-se că vor fi absorbite de straini scl.) la tîta intemplarea nu sunt la indoieala că: de vor alege, n'au se deo votulu unuia carea intra in diet'a ungarăsca, cu atat'a mai putine nu unuia care si-sterge numele de sub acte naționale, ci cu parola de onore vor se-lu oblige pre deputatu la passivitate.

Deci se ni incordâmu poterile ca passivitatea se devina generala. Si cindu atare oficialu inaltu, buna ora d. Puscaru său d. Bohatielu va peti veri unu mandatu de deputatu, se li spunem cu onore că dumeloru potu se fie romani stimati in posturile loru, dar mandate nu sunt acum de datu, postim a veni alta data candu națiunea va poté intră in activitate, daca adeca atunci vom fi de acordu in credint'a politica. Națiunea pentru acum'a nu cere anca de la densii se-si dee demissiunea din funtiunile loru; deci fiindu națiunci recunoscatori si multiamitori pentru acésta, se se dee la o parte, dar nu se i se puna de pedeca inmultindu-i necadiurile.

VI. Incheiare.

Contrarii politici ai romanilor din Trn'a, bucina in lumea largă că romani sunt in confusiune, că n'au disciplina națională, că nu seiu ce se faca, unii vor se alăuga altii nu scl.

Prece se basëza contrarii nostri in asemene bucinar? Pe presupunerea că la romani ar esiste o fractiune ce tinde a pune la cale politica de activitate.

Acésta fractiune presupusa, este unică sperantia a contrarilor nostri.

Se dămu mana a desbracă acésta fractiune, daca ar esiste, de tôte medilocele de a poté compromite credint'a politica si prin acésta venitorulu națiunei.

Din **Lugosiu**. Mercuri in 3 februarie 1869 cal. nou se tienă conferinta alegatorilor romanii din cerculu de alegere a Lugosului, dupa cum a fostu anuntat, era dupa numerulu membrilor adunati din locu, si din cercu — căci erau la 300 sute adunati si dupa cuventarile elocinte ce se audira aci, din gură alor cu 15 cuventatori, cu totu dreptulu potemu numi acésta adunare unu adeverat meetingu național romanu. S'a constituit sub presiedint'a avocatului Constantin Radulescu, funtiunandu de actuariu diaconulu Nicolae Bireescu.

Principiele desvoltate, si desbatute in acestu meetingu erau urmatòriele:

1) Ce credeu politici se profesedie alegatorii cercului Lugosiu, si de aci nainte, care apoi se-lu cera si de la viitorulu candidatul de alegatu alorlor?

2) Cum au se compôrte alegatorii romanii la inscrierile in liste de alegatori?

3) Carea se fie persoana ce se va candida de alegatu?

4) Mergerea romanilor la conferinta din Temisiora, conchiamata de Iltea Sa d. Antoniu Mocioni pre domineca in 7 februarie 1869 cal. n.

Una privire fugitiva la punctele acestui programu ni arăta că desbaterile supr'a punctului 1 potura fi cele mai seriose, si mai interesante; adeca cele despre credeul politiciu al alegatorilor romanii si pentru viitoriu.

In catu am potutu intielege cuventarile tuturor 15 oratori, potemu dice că acele pana la unu asiā numitu punct de saritura tôte erau tinute in asemene direptiune, adeca din tôte resună neindestulire cu starea presintre, produsa de majoritatea dietei, si prin guvernulu esitu din acésta majoritate, si neindestulire si mai mare cu legea adusa pentru naționalitati, in carea in celu d'antai și se cuprinde negatiunea existentiei tuturor celor laite naționi, si existint'a numai a celei magiare; — dar inse in consecintie, adeca in aceea că ce este dara de facutu cu privire la credeul politiciu, era divergintia in pareri, căci 6 dintre cuventatori (a nume dd. Aloisiu Vladu, Vasiliu Stoianu, Aureliu Maniu, Ioane Olteanu, Alessandru Ataasieviciu, Ioane Vancea) deduceau din cuventarile loru, că precuno-

scendu noi romanii alegatori poterea guvernamentală de astadi, esita din majoritatea dietei, care majoritate se chiama partid'a deákiana, si inchinandu-ne acestei poteri, carea pentru multi tiene in mana si pancea si cutitulu, se ne profesam de partida deákiana, si pentru sprinjirea ei si a guvernului esitu din acea partida, care professiune politica apoi se o ceremu si de la romanulu nostru candidandu de alegatu; — era 9 dintre cuventatori, (a nume dd. Iulianu Ianculescu (totodata ca formulatorul a programului) Traianu Mieseu, Teodoru Bordasiu, Vasiliu Petrica, Demitriu Popoviciu, Stefanu Berceanu, At. Marienescu, Mihaiu Poeranu) tienendu-se de aceea, că atunci cindu este vorba: cum se-si dee națiunea romana espressiunea voitiei salo amesuratul demnitati naționale, care espressiune este capitalulu ei politiciu, mai departe apostrofandu si aceea, că este o degradare neescusabila pentru posteritate a alergă, si cautăse substerne acelei partide carea tocmai ni-a infisput ran'cea mai adanca, se declarara intr'acolo că alegatorii din cercu si din locu nici de catu nu potu partin' nechiprigni politic'a de pana acum'a a partidei deákiane, pentru aceea ceru si de la candidatulu loru, ca acel'a catu de bunu romanu se se profesedie, de felu se nu fie sprinjitorulu partitei deákiane, dar nici a celei tiszaiane, ori alui Madarász său cum se vor mai numi partitele politice magiare, finindu că acele pana acum nici unu bine nu ni-au voit, ci candidatulu de alegatu romanu se primesca si se profesedie acelui credeu politiciu că romanii pana atunci, pana cindu prim straformarea legilor tierii procalea sa, nu vor ajunge a fi si ei factori politici ai tierii, ei n'au lipsa, dar nici potu a se profesă de vre una partida politica, ci precum ei, asiā si candidandul alegatu se fie de principii: *naționale, liberali democratice* si finindu alesu ea atare, se caute si in diet'a proxima a se alatură catra alegati de asemene principie, si cu acestia se faca causa solidara pontru eluptarea adeveratei egali indreptatiri, carea pana astadi este numai litera morăta.

Punendu-se acum dupa atate cuventari intrebarea la votisare, despre credeul politiciu, adunarea intréga, cu exceptiunea numai a celor 6 oratori de principiu se ne inchinam' poterei stepanitóre, — se decise intr'acolo ca candidatulu romanu se profesedie credeul pentru *principie naționale, liberali si democratice*, (de unde se pote vedé chiar cata radecina si inerdiamentu are in poporu partid'a deákiana atunci cindu nu este influentiata, si terorisata) care principie finindu ele desfasuriate pre deplinu in programul combinat de deputati naționali romanii, serbi si ruteni in diet'a trecuta, adunarea se dechiara nu numai pentru primirea si recomandarea mai departe a acestui programu si candidatului seu, ci totodata decise a se trimite si o adanca multiumire acelor depuati romanii, serbi si ruteni, cari au sprinjinitu si s'au luptat pentru acestu programu.

Cu privire la punctul alu 2, se facura comunicatiunile de lipsa privitor la inscrierea celor calificati in liste de alegatori, — se decise constituirea comitetelor in fiecare comună, era pentru Lugosiu se alese comitetul centralu sprinjitoriu, si chiarificatoriu in caus'a alegatorilor, compusu de dd. Constantin Radulescu presiedinte, Domitriu Popoviciu, Teodoru Bordasiu, rrs. Alessandru Ursulescu, Teodoru Popp, rrs. Stefanu Berceanu, Vasiliu Petrica, Ioane Popu, Vasiliu Niculescu, Vasiliu Onea si Constantin Dobrinu.

Cu privire la alu 3. punctu, aci adunarea luandu in consideratiune meritele cele mari si escelinte ce le are Ilustr. Sa d. Andrei Mocioni fostul nostru alegatu, pentru națiunea romana intréga, cu unanimitate decise, a rogă căci pe ilustrulu barbatu Andrei Mocioni se primesca mandatulu de alegatu si pentru anu din acestu cercu de alegere, era in catu acésta n'ar poté face din cause, cari adunarea nu se vede chiamata a le scrută, se binevoiésca a-si dă consentirea sa la aceea ca se rogămu pre ilustrulu seu nepotu Alessandru Mocioni se primesca candidatur'a in cerculu Lugosului, era cu efectuarea acestui decisu se concredua acelii membri ai acestei adunari, cari vor merge si vor luă parte la conferinta din Temisiora.

Cu privire la punctul 4 se decise ca la conferinta de la Temisiora se mărga catu mai multi si din acestu cercu de alegere, era spre reportarea celor esperiate acolo, se faca

raportu acestei adunari, care era si se va tienă in Lugosiu in 14 februarie 1869 cal. nou in sală a beseriei, pre candu de acum'a pentru atunci era si se conchiamă on. alegatori!

Apelul catra invetiatorii romani din Banat.

Acum e secululu alu nouespredieclea in care mai multu se vorbesce despre naintarea si desvoltarea omenimei; in care toti din respoteri nisuesc sub standardulu pre care e scrisu „*maintare si prosperare!*” apoi daca au fostu canduva astfeliu de timpuri candu numai ici colé său numai unii 6-meni au tienutu acel standardu in man'a loru, acum'a sunt cete intregi, intregi popóra cari stau sub acel standardu la lupta contra intunecului si nesciintie.

Asiē vedem acésta astadi la alte multe popóra in giurulu nostru, — si cum e la noi?

Trebue se recunoscem cu totii că am remas incorentu in tôte privintele si in tôte ramurile de cultura; apoi nu numai se recunoscem ci se ne si consultam' cum ni-am poté odata smulg din acésta obscuritate ca se neintam' cum am pote si noi educatori si invetiatori adeverati, implinindu chiamarea nostra, a ajunge scopulu nostru in tôte ramurile vietiei sociale; era mai alesu cea mai neaperat de lipsa *desvoltarea de tôte partile ale poporului nostru*.

In rondulu celu d'antai suntemu noi invetiatorii chiamati ca tesaurulu cela mai scumpu alu poporului nostru se-lu seotemua din adeneulu intunecimeti si nesciintie si se-lu cultivam' si luminam' asiā precum poftesce de la noi timpulu presintre; căci ori cine amintesce viitorulu poporului nostru, amintesce delocu aceea ce e in manile noastre; căci precum se sămene in poporu din pruncia semint'a sciintie, asiā remane si astfelu aduee fructulu seu in viitoriu.

Se privim in giurulu nostru si vom vedé că toti invetiatorii elementari ai Ungariei de ori ce confesiune se aduna si tienu adunantie invetatoresci, parte private, parte generale; era despre rezultatu reportédia pre catu ministeriului de cultu prestat'a si publicitate; apoi tienu astfelu de adunantie nu numai invetiatorii confesiunilor straine (mai lamurita dicendu cosmopolitii) precum germanii; magiarii si jidanii, ci si cei de aceea-si confesiune cu noi, adeca serbii, la care au participat anulu trecutu unu numeru forte frumosu dintre invetiatorii serbesci de prin tôte partile locuite de densii, cari asisderea s'au consuatuitu despre modalitatea si pasirea spre naintarea poporului loru.

Fratilor! Se simu ore noi invetiatorii romani totu asiā de lasi si nepasatori casu pana acum'a? si se stămu cu manile in sinu acceptandu numai ca timpulu se ni aduca tôte fóra de nici o ingrigire si fóra de nici o ustanela a nostra? Dupa parerea mea individuala respondu: Nul se lapetam' si noi odata velulu nepasarii si adaptati cu spiretulu seculului de astadi se ne straduim' a infinita si noi, cu ocasiunea ferielor viitorie, in Temisiore a adunantia generala a invetiatorilor romanii din Banat, ca asiā cu totii lamurindu-ne parerile se potemu croi poporului nostru o cale catu mai buna pentru o desvoltare spiretuala catu mai rapede; era contrarilor nostri, se li dovedim' că nu suntemu mai multu astfelu de individi nematuri, precum ne socotiu odinioara densii, cindu ne violau in publicu.

Dreptaceea toti invetiatorii romani patrundi de zel si insufletire pentru naintare si cari numai dorescu desvoltarea poporului nostru se esa in publicitate cu parerile loru, ca asiā combinandu-le se potemu vedé catu mai curundu dorintele noastre realizate in fapta. *)

Ddieu cu noi si cu sant'a nostra causa!

Checia Romana, 1 februarie 1869.

Georgiu Gataianu m. p.
invetiatoriu poporului romanu.

VARIETATI.

= (O solenitate frumosa in seminariul romanu gr. cat. din Oradea mare.)

Din Oradea-mare ni se scriu urmatòriele sice: In preser'a serbatorii stului Ioanu a botezat si premerg. Dlui nostru Isusul Cristosu (18/6 jan. a. c.) fuseram' marturii unei festivitati pre frumose, ce s'a serbatu in seminariul gr. cat. din locu. Ocasunca dilei onomastice a pre meritatului canoniciu, caval abate si rectoriu seminariale, Rdis. D. Ioanu Popu atrase catra séra in giurulu seu unu numeru mare de onoratori, preoti si mireni, romani si straini. Pre la siese ore intră apoi la veneratul barbatu tenerimea seminariale si prerandiale in corpore, in frunte cu membrii juristi ai societati de lectura, ale caror prodigiuni oratorice, musicali si vocali prefacura sér'a intr'o adeverata serbatore. Gratulatiunile rostito din partea societati si a tenerimii in mai multe limbe, anume trei romanesce, apoi cate una latinesc, francesc, germanesc etc. asemenea pieșele musicali, esecutate *prin orchestra tenerimei seminariale* pe violina si flauta cu multa eleganta, precum si cantecele intonate *prin corulu vocal* al acesei tenerimi cu asemenea sucesu, secerara tenerime si conducatorilor ei multe laude din partea tuturor celor presinti. Cu deosebire fusera aplaudate *gratulatiunea societati (romanesce)*, *gratulatiunea tenerilor din gimn. sup. (latinesc)* si ce'a a tenerilor din gimn. inf. (romanesce), atatu pentru propunerea loru esclinte, catu si pentru sentinte naționale, ec le caracterisă; ce'a ce este o dovăda imbucuratorie despre spiretulu, in care se cresce acésta tenerime. Dintre producțiunile musicali fusera aplaudate cu entuziasmu mai vertosu: *Mersulu lui Mihaiu, o piesa din opera Norma*, si *Ros'a de la Craiova*; era dintre piesele vocali: unu cantu nou: *Diorile frumose si cantulu lui Horia*. Ecă aci era si unu nou documentu că tenerime romana este abile la tôte cele frumose si nobili, numai se aiba in frunte conducatori zelosi, patroni marimiosi, cari se se intereseze de naintarea ei. (*Unulu dintre cei foști de facia*)

Invitare de prenumeratiune

„ALBINA“

Pretiul de prenumeratiune pent. Austri'a pre unu anu intregu 8 fl. v. a.
„ 1/2 de anu 4 fl. v. a.
„ 1/4 „ „ 2 fl. v. a.
pentru Romani'a si strainetate pre unu anu intregu 16 fl. v. a.
„ 1/2 de anu 8 fl. v. a.
„ 1/4 „ „ 4 fl. v. a.

Gursurile din 5 februarie 1869 n. séra

(dupa arstarta oficiale).

	bani	marf.
Imprumutele de statu:		
Cale cu 5% in val. austri.	61.75	61.85
" contributinali	98.-	98.85
" nău in argint	68.75	68.85
Cale in argint d. 1856 (in 500 franci)	76.-	77.-
" metalic cu 4 1/2%	56.50	56.-
" 40%	49.25	49.75
" 30%	37.25	37.59
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	122.-	122.30
" " 1860/1 in cele intregi	97.20	97.40
" " 1/3 separata	101.50	102.50
" 4% din 1854	89.25	89.75
" din 1839, 1/3	192.-	194.-
" banchi de credit	163.25	163.75
" societ. vapor. dunarencu 4%	97.-	98.-
" imprun.princip. Salin	440 fl.	42.-
" cont. Palffy	35.-	35.50
" princ. Clary	38.-	36.-
" cont. St. Genois	32.50	33.50
" princ. Windischgrätz	21.-	22.-
" cont. Waldstein	24.50	25.60
" Keglevich	14.50	15.60
Obligatiuni desarcinatore de pamentu:		
Cale din Ungaria	78.50	79.-
" Banatul tom.	77.25	77.75
" Bucovina	69.-	69.50
" Transilvania	74.-	74.60
Actiuni:		
A banchi naționali	681.-	683.-
" de credit	265.50	265.70
" scont	720.-	723.-
" anglo-austriace	237.50	238.50
A societate vapor. dunar.	586.-	588.-
" Lloydului	295.-	288.-
A drumului ferat de nord	223.50	224.-
" " stat	319.20	319.40
" apus (Elisabeth)	180.50</td	